

Engin Erkiner: Fransa'da Sarkozy yönetimi Ermeni soykırımının reddedilmesini suç sayan bir yasayı çıkarma hazırlığı yapıyor. Yasa önerisi parlamentoda bulunuyor.

Burada bizi asıl ilgilendirmesi gereken Sarkozy yönetiminin konuya faydacı yaklaşımı, sömürgeci bir devlet olan Fransa'nın tarihi boyunca neler yaptığı değil, Türkiye'nin alması gereken tutumdur. Önceki yıllarda da örneklerinin görüldüğü gibi ulusalcılar, öteki milliyetçiler, Kemalistler ve iktidar yanlılarıyla sınırlı kalmayan geniş bir çevre, tanıdık yaklaşımlarla tepkisini gösterdi. Dersim ile birlikte başlar gibi görünen geçmişle, kendi tarihimizle yüzleşme konusu, Ermeniler söz konusu olunca kesiliverdi.

Bu yazıda konuyu başından başlayarak ele almak yerine, Ermeni soykırımı ve Fransa'nın tutumu konusunda feveran derecesinde yükselen itirazların gerekçeleri üzerinde durulacaktır.

1. “Ermeni soykırımının reddedilmesini yasaklamak ve bu görüşte olanlar için para ve hapis cezası öngörmek, fikir özgürlüğüne aykırıdır.”

Haklıymış gibi görünen içeriksiz bir yaklaşım...

Birincisi: Almanya'da Yahudi soykırımını reddetmek suçtur. “Naziler soykırım yapmamıştır, gaz odaları da yoktur” gibi görüşlerin savunulması yasaktır.

Bu durumda Almanya “fikir özgürlüğü”nü çiğnemiş mi oluyor? Tersine, söz konusu olan bir halkın geçmişindeki gerçeklerle yüzleşmesi ve bunlardan ders çıkarmış olması sonucu böyle bir yasa vardır.

İkincisi: Soykırımı, insanların kitle halinde öldürülmesini, yaşadıkları alandan sürülmesini savunmak ne zamandan beri “fikir” sayılıyor?

ASLINDA TÜRKİYE BU YASAYI ÇIKARMALIYDI

Geschrieben von: Erkiner

Mittwoch, den 21. Dezember 2011 um 20:59 Uhr - Aktualisiert Mittwoch, den 21. Dezember 2011 um 21:00 Uhr

---

Atatürk'ün çok içki içtiğini söylemenin bile yakın zamana kadar zor olduğu; böyle bir belirlemenin ulusalcısından Kemalistine, Alevisinden Sünnisine, CHP'lisinden MHP'lisine kadar çok kişiye hakaret gibi geldiği bir ülkede, suçu övmenin "fikir özgürlüğü" sayılması gerektiğini savunmak size mi kaldı?

2. "Parlamentoların tarihi olaylar hakkında karar vermesi doğru değildir, konuyu tarihçilere bırakalım."

Değişik Avrupa ülkelerindeki büyük kütüphanelere gittiğinizde orada Ermeni soykırımıyla ilgili çok sayıda kitap görürsünüz.

1915'teki Ermeni soykırımı, Almanya'nın Afrika'daki küçük bir sömürgesinde yaptığı soykırımdan sonra, 20. yüzyılın ikinci, ama ilk büyük soykırımıdır.

Konu çok sayıda araştırmayla fazlasıyla incelenmiştir. Son yıllarda Birinci Dünya Savaşı sırasında Osmanlı İmparatorluğu'nun müttefikleri olan Almanya'nın bu soykırımdaki rolü araştırılmaktadır.

Kuşkusuz araştırma bitmemiştir, ama bundan ne çıkar!

Tarihin en iyi araştırılmış soykırımı olan Nazilerin Yahudi soykırımı konusunda bile araştırmalar halen sürmekte ve konu sürekli olarak farklı yanlardan ele alınmaktadır.

Örneğin birkaç ay önce yayınlanan Soldaten (**Askerler**) adlı kitapta, araştırmacılar, İkinci Dünya Savaşı sırasında müttefiklere esir düşen Alman askerlerinin sorgu protokollerini inceleyerek, nazi ordusundaki askerlerin ne oranda Yahudi karşıtı olduklarını ortaya koymaktadırlar.

Bu araştırmalar daha da sürecektir, ama kimsenin de aklına "Yahudi soykırımı yoktu" gibi bir düşünce de gelmeyecektir.

ASLINDA TÜRKİYE BU YASAYI ÇIKARMALIYDI

Geschrieben von: Erkiner

Mittwoch, den 21. Dezember 2011 um 20:59 Uhr - Aktualisiert Mittwoch, den 21. Dezember 2011 um 21:00 Uhr

---

Ermeni soykırımı yarı feodal bir ülkede ve daha uzak bir tarihte gerçekleştiği için bu denli araştırılmasını beklemek zordur; önemli olan, bu konuda fazlasıyla araştırmanın yapılmış ve açık bir sonuca varılmış olmasıdır: soykırım.

Tarihçilerin işi çoktan bitmiştir ve politikacılar da kendi araştırmaları sonucu değil, tarihçilerin yazdıklarına dayanarak 1915 hakkında değerlendirme yapacaklardır.

1915, yüz yıl öncesinde kalmış bir konu değildir. Bir halkın ulusal belleğinde derin iz bırakan, travmalara yol açmış ve halen de açan bir konudur.

1915'in artan sayıda ülke tarafından soykırım olarak tanınması ve Türkiye'nin de sorumluluğunu üstlenerek geçmişle yüzleşmesi, ölenleri geri getirmeyecektir, ama daha iyi ve barışçı bir geleceğin de yolunu açacaktır.

3. “Fransa'nın tutumu Türkiye'deki soykırım karşıtlarının elini güçlendirir, soykırımın benimsenmesini zorlaştırır. Hrant Dink de, hayatta olduğu yıllarda Fransa'da yine gündeme gelen benzer yönde bir tasarıya karşı çıkmıştı.”

Ermeni soykırımı konusunda yaşadıklarımız bu görüşü haklı çıkarmıyor.

Hrant Dink cinayetinde emniyetin rolü, bu cinayetin nasıl örtbas edilmek istendiği üzerinde durmayacağım.

Bu ülkede Ermeni soykırımının artan oranda gündeme gelmesi, uzlaşma ve ikna yolları aranılarak değil, konunun doğrudan üzerine gidilerek gerçekleşti.

Birkaç yıl öncesinde Ermeni soykırımı hakkında bilimsel sempozyum düzenlemek isteyenlerin bile nelerle karşılaştıklarını biliyoruz. “Bir milyon Ermeni öldürüldü” diyen Orhan Pamuk'a reva

ASLINDA TÜRKİYE BU YASAYI ÇIKARMALIYDI

Geschrieben von: Erkiner

Mittwoch, den 21. Dezember 2011 um 20:59 Uhr - Aktualisiert Mittwoch, den 21. Dezember 2011 um 21:00 Uhr

---

görülen muameleyi de biliyoruz.

Şunu da hatırlamak gerekir: Katledilen, topraklarından sürülen ve yaşadıkları unutulmuş, unutturulan bir halk kendisini nasıl hatırlatabildi?

20. yüzyılın büyük soykırımlarından birisini yaşamış ve konunun tarihin derinliklerine gömülmesi sonucu olarak da ağır bir travma yaşayan Ermeni halkı, ASALA'nın umutsuz eylemleriyle kendisini Türkiye halkına hatırlattı.

Sadece benim için değil, benden önceki ve sonraki nesiller için de Ermeni soykırımı söz konusu değildi. Bu yönde eğitim görmüştük.

Bırakın soykırımı, Ermenilere kötü muamele yapılmış olması bile söz konusu değildi.

ASALA'nın eylemleri çok sayıda kişide olduğu gibi bende de "ne oluyoruz, neden böyle yapıyorlar?" sorularına yol açtı.

1983 yılında Paris'te yapılan Faşizme Karşı Direniş Cephesi toplantısı öncesinde Türkçe konuşan bir Ermeni, benden, Ermeniler konusunu toplantıda gündeme getirmemi istemişti.

Olumlu cevap vermemiştim. Konuyu bilmediğim için toplantıda ne konuşabileceğimi de bilmiyordum. Evet, yakın tarihimizde bu halkla ilgili korkunç olaylar olmuştu ve bütün bilgim bundan ibaretti.

Ermeni soykırımı konusu, halen şiddetle reddedilse bile, eskisine göre daha rahat konuşulabiliyorsa, bunda, bedelini göze alarak cesur çıkışlar yapan ve bunu yıllarca sürdüren çok sayıda insanın rolü vardır.

ASLINDA TÜRKİYE BU YASAYI ÇIKARMALIYDI

Geschrieben von: Erkiner

Mittwoch, den 21. Dezember 2011 um 20:59 Uhr - Aktualisiert Mittwoch, den 21. Dezember 2011 um 21:00 Uhr

---

Keşke karşılıklı tartışma ve anlaşma yoluyla bu noktaya gelinebilseydi...

Ama böyle olmamıştır!

Sonuçta şu söylenebilir: Türkiye, Almanya örneğinde olduğu gibi, soykırımı reddetmeyi suç sayan bir yasayı kendisi çıkarmalıydı.

Soykırım yapıp bunu da her yola başvurarak reddederseniz, bunu size karşı sürekli olarak kullanırlar.

Başka ne olacağını bekliyordunuz?

Fransa'nın bugün çıkarmaya çalıştığı yasayı yıllar önce Türkiye çıkarmalıydı.

Bunun için ise geçmişle yüzleşmiş bir devlet ve halk gereklidir.

Devletin yanı sıra halk sözcüğünü de kullanıyorum, çünkü hiçbir büyük soykırım halkın pasif ya da aktif desteği olmadan gerçekleşmemiştir.

On yıl öncesine göre geçmişimizle yüzleşmeye daha yakınız, ama hala oldukça uzaktayız.